

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Chorografia zasobów surowców Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **19-CZSE-12-Arch-1a**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **ARCHEOLOGIA, specjalizacja Archeologia Pradziejowa i Średniowieczna**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **II stopień**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I rok**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW): **30 h K**
9. Liczba punktów ECTS: **2**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Piotr Chachlikowski, prof. UAM dr hab., piocha@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: **Celem zajęć jest zapoznanie uczestników konwersatorium z ofertą surowcową różnorodnych środowisk Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej – obszarów: niżowych (ze szczególnym uwzględnieniem Niżu Polskiego), górskich i przedgórskich (ze szczególnym uwzględnieniem Masywu Czeskiego, Sudetów i Karpat Północnych) oraz Ukrainy Zachodniej (Polesia Wołyńskiego, Polesia Żytomierskiego, Wyżyny Wołyńskiej). Zadaniem konwersatorium jest wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą refleksji nad pochodzeniem i użytkowaniem surowców skalnych na tych terenach w przeszłości. Zasoby surowcowe Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej jako generatory szlaków – dalekosiężnych, interregionalnych kontaktów kulturowych.**
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
CZSE-12-Arch-1a_1	Zyskuje specjalistyczną wiedzę na temat specyfiki uwarunkowań geologicznych Niżu Środkoeuropejskiego, a także zasobów surowcowych lokalnych środowisk młodoglacjalnych i technik ich pozyskiwania.	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U12, K_K01, K_K04
CZSE-12-Arch-1a_2	Posiada znajomość zagadnień dotyczących się zasobu surowców skalnych obszarów górskich i przedgórskich Europy Środkowo-Wschodniej oraz sposobów ich eksploatacji i wykorzystania w pradziejach oraz czasach wczesnohistorycznych.	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U12, K_K01, K_K04
CZSE-12-Arch-1a_3	Zyskuje wiedzę odnośnie surowców skalnych Zachodniej Ukrainy oraz ich aplikacji w wytwórczości kamieniarskiej pradziejowych i wczesnohistorycznych społeczności Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U12, K_K01, K_K04

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Zasoby surowcowe środowisk młodoglacjalnych (Niżu Polskiego). Struktura eratycznych surowców litycznych.	CZSE-12- Arch-1a_1
Kopalnictwo eratycznych surowców skalnych na Niżu Polskim w pradziejach - precedens czy powszechność.	CZSE-12- Arch-1a_1
Surowce skalne obszarów górskich i przedgórskich oraz ich pozyskiwanie i wykorzystanie w pradziejach oraz w dobie wczesnohistorycznej.	CZSE-12- Arch-1a_2
Surowce skalne Zachodniej Ukrainy oraz ich aplikacje w pradziejowej oraz wczesnośredniowiecznej wytwórczości kamieniarskiej.	CZSE-12- Arch-1a_3
Źródła surowca bazaltowego w Europie Środkowo-Wschodniej i Wschodniej. Bazalty fennoskandzkie obszarów młodoglacjalnych oraz bazalty w rejonach naturalnych złóż ich występowania.	CZSE-12- Arch-1a_3
Bazalty wołyńskie. Stan badań nad identyfikacją złóż oraz recepcją surowca na Niżu Polskim w pradziejach.	CZSE-12- Arch-1a_3

5. Zalecana literatura:

- Chachlikowski P., *Ze studiów nad pochodzeniem i użytkowaniem surowców importowanych w wytwórczości kamieniarskiej społeczności wczesnorolniczych Kujaw*, [w:] A. Kośko (red.), *Z badań nad genezą regionalizmu kulturowego społeczeństw Kujaw*, Poznań-Inowrocław 1996, s. 121-153.
- Chachlikowski P., *Surowce eratyczne w kamieniarstwie społeczeństw wczesnoagrarnych Niżu Polskiego (IV-III tys. przed Chr.)*, Poznań 2013.
- Cholewa P., *Rola sudeckiego zaplecza surowcowego w kamieniarstwie neolitycznym na Śląsku*. Studia Archeologiczne XXXIV, Wrocław 2014.
- Garncarski J. (red.), *Surowce naturalne Karpat oraz ich wykorzystanie w pradziejach i wczesnym średniowieczu. Materiały z konferencji, Krosno 25-26 listopada 2008 r.*, Krosno 2009.
- Lisowska E., *Wydobycie i dystrybucja surowców kamiennych we wczesnym średniowieczu na Dolnym Śląsku*, Wrocław 2013.
- Mester Z. (edit.), *The lithic raw material sources and interregional human contacts in the Northern Carpathian regions*, Kraków-Budapest 2013.
- Přichystal A., *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*, Brno 2009.
- Szydłowski M., *Użytkowanie surowców skalnych na obszarach glacialnych Polski w neolicie początkach epoki brązu*, Gdańsk 2017.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	CZSE-12-Arch-1a_1	CZSE-12-Arch-1a_2	CZSE-12-Arch-1a_3			
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne	X	X	X			
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	25
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		65
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2
* proszę wskazać z proponowanych <u>przykładów</u> pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne		

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania
dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania
dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania
dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania
dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania
niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania